

Dosarul nr. 1ra-1545/22
1-20110552-01-1ra-08112022

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

01 februarie 2023

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Timofti Vladimir,
Judecători – Țurcan Anatolie și Plămădeală Ghenadie,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către avocatul Osoian Lilian în numele inculpatului, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 01 decembrie 2021, în cauza penală în privința lui

Terentiev Ivan XXXXX

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 09.09.2020 – 26.05.2021;

Instanța de apel: 21.06.2021 – 01.12.2021;

Instanța de recurs: 08.11.2022 – 01.02.2023.

a c o n s t a t a t:

1. Prin sentința Judecătorei Strășeni, sediul Călărași din 26 mai 2021, *pe baza probelor administrate la faza de urmărire penală, în procedura prevăzută de art.364¹ Cod de procedură penală*, Terentiev Ivan, a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art.187 alin.(2) lit. e), f) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 3 ani și 4 luni, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

A fost dispusă încasarea de la Terentiev Ivan în beneficiul statului suma de 1078 lei, cu titlu de cheltuieli judiciare pentru efectuarea expertizei judiciare.

2. Pentru pronunțarea sentinței, prima instanță a constatat *în fapt că*, Terentiev Ivan, pe 08 noiembrie 2019, în jurul orei 22:30, având scopul sustragerii bunurilor altei persoane, aflându-se pe o stradă din satul Pitușca, raionul Călărași, s-a apropiat de Marian Pavel locuitor al satului XXXXX și aplicând violență nepericuloasă pentru viața și sănătatea persoanei manifestată prin aplicarea loviturilor peste diferite părți ale capului, în mod deschis i-a sustras telefonul mobil de model „Xiaomi Redmi 6A ” și mijloace bănești în sumă de 1 000 lei pe care le păstra în husa telefonului mobil sustras, cauzând victimei un prejudiciu material considerabil în sumă de 4 500 lei.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, confirmată de probele administrate, prima instanța a reținut *în drept* că, fapta inculpatului întrunește elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art.187 alin.(2) lit. e), f) Cod penal – *sustragerea deschisă a bunurilor altei persoane, săvârșită cu aplicarea violenței nepericuloase pentru viață și sănătatea persoanei cu cauzarea de daune în proporții considerabile*.

3. Nefiind de acord cu soluția primei instanțe, avocatul Jian Vladislav, în numele inculpatului a declarat apel prin care a solicitat casarea sentinței cu rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri în partea stabilirii pedepsei, prin care lui Terentiev Ivan să-i fie dispusă suspendarea condiționată a pedepsei aplicate, pe un termen de 1 an.

3.1. În motivarea apelului avocatul a invocat că, cauza penală a fost examinată în procedură simplificată prevăzută de art.364¹ Cod de procedură penală, inculpatul și-a recunoscut vina, se căiește de cele comise, este caracterizat satisfăcător, are un copil minor la întreținere, se află la evidența medicului psihiatru cu diagnoza „retardare mintală moderată”.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 01 decembrie 2021, a fost respins apelul declarat de partea apărării, ca nefondat.

4.1. În motivarea soluției emise, instanța de apel a menționat că, la pronunțarea sentinței, instanța de judecată corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept și just a concluzionat că, inculpatul a săvârșit anume infracțiunea pentru care a fost condamnat, fiindu-i stabilită o pedeapsă echitabilă.

Aceste împrejurări au fost constatate din totalitatea de probe acumulate la cauza penală, fiind corect apreciate, respectându-se prevederile art.101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar toate probele în ansamblu- din punct de vedere al coroborării lor.

Cuantumul pedepsei, în afară de gravitatea infracțiunii săvârșite, se stabilește având în vedere persoana celui vinovat, care include date privind gradul de dezvoltare psihică, situația materială, familială sau socială, prezența sau lipsa antecedentelor penale, comportamentul inculpatului până sau după săvârșirea infracțiunii, deci este vorba de personalitatea infractorului.

Pedeapsa și modalitatea de executare a acesteia trebuie individualizate în așa fel încât inculpatul să se convingă de necesitatea respectării legii penale și evitarea în viitor a săvârșirii unor fapte similare. Instanța de apel a reiterat că, la stabilirea categoriei și a măsurii de pedeapsă inculpatului, se ține cont de toate circumstanțele reale și personale privind individualizarea pedepsei, aplicându-i o pedeapsă corectă, echitabilă și legală.

Reieșind din caracterul infracțiunii comise de către inculpat, care, potrivit prevederilor art.16 Cod penal, este una gravă, personalitatea inculpatului care este caracterizat satisfăcător, la evidența medicului narcolog nu se află, prin raportul de expertiză psihiatrică legală staționară nr. XXXXX din 14 august 2020, se caracterizează ca fiind cu „retardare mintală moderată”, la momentul săvârșirii infracțiunii acesta avea capacitatea de a percepe corect evenimentele ce se producea și nu necesită aplicarea măsurilor de constrângere cu caracter medical, instanța de

apel a considerat că, corectarea și reeducarea inculpatului este posibilă numai prin aplicarea în privința acestuia a unei pedepse cu închisoarea.

Astfel, instanța de apel a considerat că, argumentele apelantului nu pot fi reținute or, inculpatul a comis acțiuni prejudiciabile, ceea ce impune necesitatea izolării acestuia de societate.

5. Avocatul Osoian Lilian în numele inculpatului, a atacat cu recurs decizia instanței de apel, prin care, fără a invoca unul din temeiurile pentru recurs prevăzute la art.427 alin.(1) Cod de procedură penală, solicită casarea acesteia, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi decizii în partea stabilirii pedepsei, prin care conform art.90 Cod penal să fie dispusă suspendarea condiționată a executării pedepsei, pentru o perioadă de probă de 1 an.

În motivarea recursului declarat, avocatul menționează că, limitele termenelor de pedeapsă, prevăzute în partea specială, sunt determinate de încadrarea juridică a faptei și reflectă gravitatea infracțiunii săvârșite.

Gravitatea acesteia constă în modul și mijloacele de săvârșire a faptei, de scopul urmărit, de împrejurările în care fapta a fost comisă, de urmările produse sau care s-ar fi putut produce.

Cuantumul pedepsei, în afară de gravitatea infracțiunii săvârșite, se stabilește având în vedere persoana celui vinovat, care include date privind gradul de dezvoltare psihică, situația materială, familială sau socială, prezența sau lipsa antecedentelor penale, comportamentul inculpatului până sau după săvârșirea infracțiunii, deci este vorba de personalitatea infractorului.

Pedeapsa și modalitatea de executare a acesteia trebuie individualizate în așa fel încât inculpatul să se convingă de necesitatea respectării legii penale și evitarea în viitor a săvârșirii unor fapte similare.

La caz, consideră apărătorul că, instanța de apel nu a reținut faptul recunoașterii vinovăției de către inculpat iar conform prevederilor art.77 Cod penal, careva circumstanțe agravante nu au fost reținute.

Munca neremunerată în folosul comunității poate fi aplicată doar persoanelor care acceptă să execute o asemenea pedeapsă, neconstatarea acceptului inculpatului *apriori* poate duce la stabilirea unei pedepse care nu va fi executată, deci va fi aplicată o pedeapsă care nu va influența asupra corectării și reeducării inculpatului, la caz instanța nu a constatat voința inculpatului expres expusă de acesta în ședința de judecată de a executa anume acest tip de pedeapsă, ceea ce nu duce la convingerea instanței privind necesitatea stabilirii anume acestei pedepse, ca fiind cea mai optimă în speță, considerând că, pedeapsa aplicată inculpatului este prea aspră.

6. În conformitate cu prevederile art.431 alin.(1) pct. 11) Cod de procedură penală, procurorul a prezentat referință pe marginea recursului depus de partea apărării, și a pledat pentru inadmisibilitatea acestuia, ca fiind declarat peste termen.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal conchide asupra inadmisibilității acestuia din următoarele considerente.

Potrivit art.432 alin.(2) pct.2) Cod de procedură penală instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii

instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este declarat peste termen.

În conformitate cu prevederile art.422 Cod de procedură penală, termenul de recurs este de 30 de zile de la data pronunțării deciziei.

Analizând materialele cauzei, Colegiul penal constată, că conform procesului-verbal al ședinței de judecată din 01 decembrie 2021 (f.d.215-218, vol. I), a fost pronunțat dispozitivul deciziei instanței de apel inclusiv în prezența inculpatului.

Reieșind din actele cauzei, la pronunțarea deciziei motivate din 22 decembrie 2021, inculpatul nu s-a prezentat, însă, aflându-se la Penitenciarul nr.13 din municipiul Chișinău, în adresa acestuia a fost expediată copia deciziei motivate, potrivit scrisorii anexate la materialele dosarului (f.d.227, vol. I).

Astfel, Colegiul penal menționează că, potrivit prevederilor art.422 Cod de procedură penală, termenul de declarare a recursului împotriva deciziei instanței de apel, curge de la data pronunțării acesteia.

Așadar, în speță, termenul de declarare a recursului conform art.422 Cod de procedură penală, a început să curgă din 23 decembrie 2021, iar ultima zi pentru declararea recursului fiind 21 ianuarie 2022, pe când recursul ordinar declarat de avocat a fost depus doar la 23 septembrie 2022, prin urmare, cu omiterea termenului de 30 de zile stabilit de lege.

În astfel de circumstanțe, rezultă că recursul declarat de avocatul Osoian Lilian, urmează a fi respins ca inadmisibil, deoarece este depus peste termen.

Colegiul penal menționează că termenul de recurs este absolut și are caracter imperativ, în sensul că depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac, iar recursul declarat după expirarea termenului se va respinge ca inadmisibil fiind tardiv, deoarece legea procesual-penală ce reglementează procedura examinării recursului ordinar, nu prevede posibilitatea de repunere în termen a recursului.

Mai mult, o astfel de soluție este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul articolului 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, având în vedere că prelungirea nejustificată a termenului pentru exercitarea apelului sau recursului ar împiedica rămânerea irevocabilă, ca urmare a expirării termenului de atac, a hotărârii judecătorești emise în instanța de fond și ar leza, în acest mod, principiul securității raporturilor juridice.

În hotărârea CtEDO pronunțată în cauza *Ponomariov vs Ucraina* (03 aprilie 2008) Curtea Europeană a notat că, deși în speță nu era vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe noi descoperite, ci de redeschiderea unui proces prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși, reînnoirea acestui termen pentru motive neconvingătoare, reprezintă o decizie care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

De asemenea, Colegiul penal reține și jurisprudența CtEDO în hotărârea pronunțată în cauza *Bodiu vs. Republica Moldova* din 18 iunie 2019 (cererea nr. 7516/10), în care Curtea a statuat că admiterea cererii de recurs după o perioadă de

timp considerabilă și în absența oricărei explicații plauzibile cu privire la motivul pentru care partea s-a aflat în imposibilitate de a se adresa mai devreme, s-a soldat cu ignorarea unui întreg proces judiciar, și în consecință s-a constatat încălcarea principiului securității raporturilor juridice și a dreptului la un proces echitabil garantat de art.6§1 CEDO.

8. În temeiul art.432 alin.(2) pct.2) Cod de procedură penală, Colegiul penal

d e c i d e :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de avocatul Osoian Lilian în numele inculpatului, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 01 decembrie 2021, în cauza penală în privința lui *Terentiev Ivan XXXXX*, ca fiind declarat peste termen.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral pe 01 februarie 2023.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Țurcan Anatolie

Plămădeală Ghenadie